

Eeloleval pühapäeval esitenduv Benjamin Britteni koomiline ooper "Albert Herring" ei ole Estonia Teatril suure inglase muusikaga esmane kokkupuude — 1977. aastal lavastas Arne Mikk "Me teeme ooperit. Väike korstnapühkija", mis tookord sai väga menukaks. "Albert Herring" toodi aga aasta hiljem välja "Vanemuise" teatris.

Benjamin Britten kirjutas selle ooperi Londoni English Opera Group'i jaoks spetsiaalselt ringreisietendusena ja esiettekannet toimus juunikuus 1947. aastal väikeses Glyndebourne'i festivaliteatris. Libreto, mille aluseks on Guy de Maupassant'i novell "Madame Hussoni lemmik", kirjutas Britteni celmise ooperi "Lucretia needmine" lavastaja Eric Crozier, tuues tegevuse Prantsusmaalt üle Inglismaa provintsi linna. Vastandina "Luc-

Mati Kõrts "Albert Herringu" nimiosas.

HARRI ROSPU foto

"Albert Herring" — hooaja esimene uudis Estonia Teatris

retia" traagilisusele on siin valitsevaks grotesk, satiir ja Dickenslikud värvikad karakterid.

Ooperi sisu seisneb Maiprintsessi valimisega seotud sekeldustes, sest kõik ümbruskonna neid loetakse nii austava tiitri jaoks ebamoraalseteks ja otsustatakse valida hoopis Maiprints, kelleks leitakse oivaliselt sobiv lihtsamelne Albert Herring. See on pilge provintsiikkuse ja silmakirjalikkuse pihta. Oma satiir peitub selleski, et igas provintsiikeskuses on olemas oma Lady Billows — kohalik rikkaim ja mõjukaim daam, kes on endale allutanud nii poliitilise, politsei- kui ka religioosise võimu.

Kammerooperina on helilooja toonud sellesse vaid 13 tegelast (neist 3 last) ja sama palju orkestrante. Muusikas on parodeeritud inglise barokkmuusikat, Händeli oope-

reid ja ka Wagneri "Tristan ja Isolde" on saanud väikesed torked. Iga partii nõuab julgeid häälevärve ja Britten on partituuri kirjutanud nõudmise osatäitjaid rangelt tüpaažile vastavalt valida. Muusikas on väga palju ansambleid — duettidest—tertsettidest kuni a capella nonetini välja.

Ooperi lavastas Neeme Kuningas, kes tänavu maikuus tõi selle välja Göteborgis. Seal sai tema töö soodsa hinnangu isegi kõige õelama kohaliku kriitiku poolt.

Neeme Kuningas: "Göteborgis on "Albert Herring" lavastatud ka varem. Seal on üldse Brittenit üsna palju esitatud ja nii tegemise kui ka publikul kuulamise traditsioonid on tunduvalt pikaajagsed kui meil. See on üks Britteni vaimukamaid oopereid, mis on läinud ajalukku inglise musta huumoriga. Sai algul kriitikutelt väga nahutada. See

viimane pilt, kus Albert on kadunud ja kõik kulutavad palju energiat leinamiseks ning on kohutavalt pettunud, kui selgub, et ta on elus.

Praguse lavastuse puhul olen õnnelikus olukorras, sest saan korrigeerida oma Göteborgis tehtud vigu ja pealegi on siin tegemist professionaalidega, Rootsis olid esitajateks üliõpilased. Arvan, et lugu peaks publikule olema meelelahutuslik. Lavastuskontseptsiooniks on võimalusi palju, meil — provintsiikkus vihjeteta konkreetsele linnale."

Dirigent Peeter Lilje: "Britteni helikeelt peetakse meil väga komplitscrituks, aga ega ta tegelikult nii keeruline ei olegi, vaid meile harjumatu ja võõras. Oma osa mängib seegi, et XX sajandi muusika on Eesti ooperilaval võrdlemisi harv nähe."

Nimiosas on Mati Kõrts, tema ema, aedviljapoe oma-

nikku kehastab Urve Tauts, võimuka Lady Billows' osas on Mare Jõgeva; linnapea on Ivo Kuusk, politseiülem Teo Maiste, kiriku vikaar Tarmo Sild, kooliõpetaja Kai Parmas, lihunikusell Mati Vaikmaa, pagaritütar Pirjo Levandi, lady Billows' majapidajanna Marika Eensalu. Laste rollides esinevad Tallinna 21. keskkooli õpilased.

Ainsana on solistidest "Albert Herringuga" olnud varem seotud Ivo Kuusk, kes omaaegses "Vanemuise" lavastuses laulis nimiosa. Küsimusele, mille poolest need kaks lavastust erinevad, vastas Ivo Kuusk: "Vanemuise" oma oli ajastutruum. Seda juba Georg Sanderi lavakujunduse poolest. Siin on Hardi Volmer ka ehk grotesksema lavapildi teinud. Tartus oli rõhutatud rohkem inglaslikkust, karikeeritust vähem."